

**UTILITAT DE L'ÍNDEX TURMELL-BRAÇ COM A MARCADOR
PRONÒSTIC DE MALALTIA CARDIOVASCULAR.
RESULTATS DEL SEGUIMENT DURANT 10 ANYS D'UNA
COHORT DE PACIENTS DIABÈTICS TIPUS 2.**

M. Bundó, L. Muñoz, C. Pérez, JJ. Montero, N. Montellà, P. Torán, G. Pera

**Unitat Docent de MFiC del Barcelonès Nord i Maresme
Unitat de Recerca Metropolitana Nord
IDIAP Jordi Gol. Institut Català de la Salut**

ARTERIOPATIA PERIFÉRICA i DIABETIS MELLITUS TIPUS 2

M Bundó, J Aubà, R Vallés, O Torner,
AM Pérez, J Massons

1996

Objectius 1996

1. Conèixer la prevalença d'AP en els pacients diabètics tipus 2 registrats en un centre de salut.

2. Estudiar l'associació dels diferents factors de risc cardiovascular amb l'AP

PROGRAMA

BARCELONA, 18 i 19 D'ABRIL DE 1997

Índex turmell / braç

PAS turmell (més elevada)

PAS braquial (braç control)

ITB $\leq$ 0,90

Resultats 1996 (I)

n = 289 DM2

Edat: 65,3 anys ($\pm 10,8$ SD)

Sexe: 54,3 % dones

Temps d'evolució de la DM2:

- 67 % menys de 10 a

- 12,8 % més de 20 a

Tractament

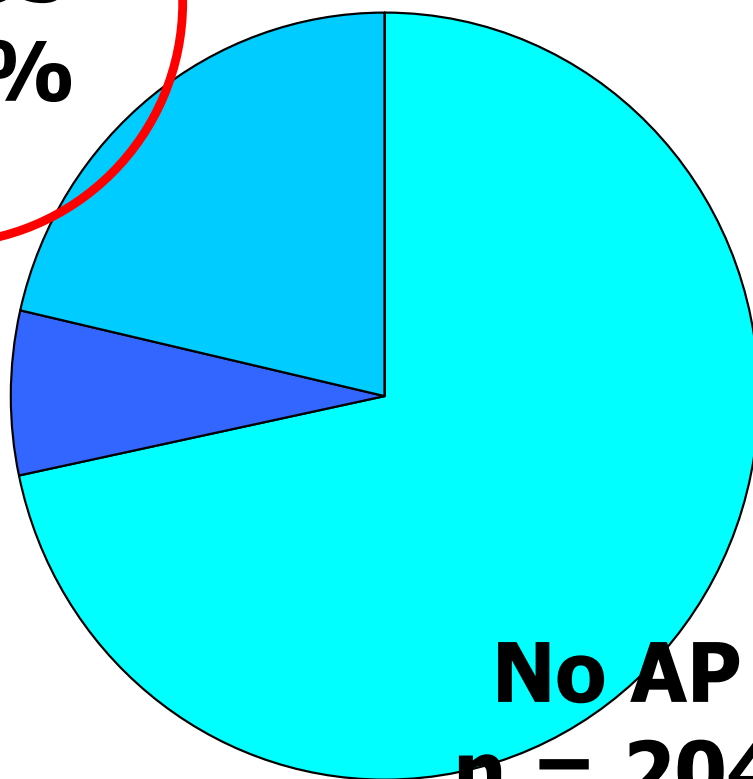
- 37,4 % dieta

- 37 % FO

- 21,1 % insulina

- 4,5 % FO + insulina

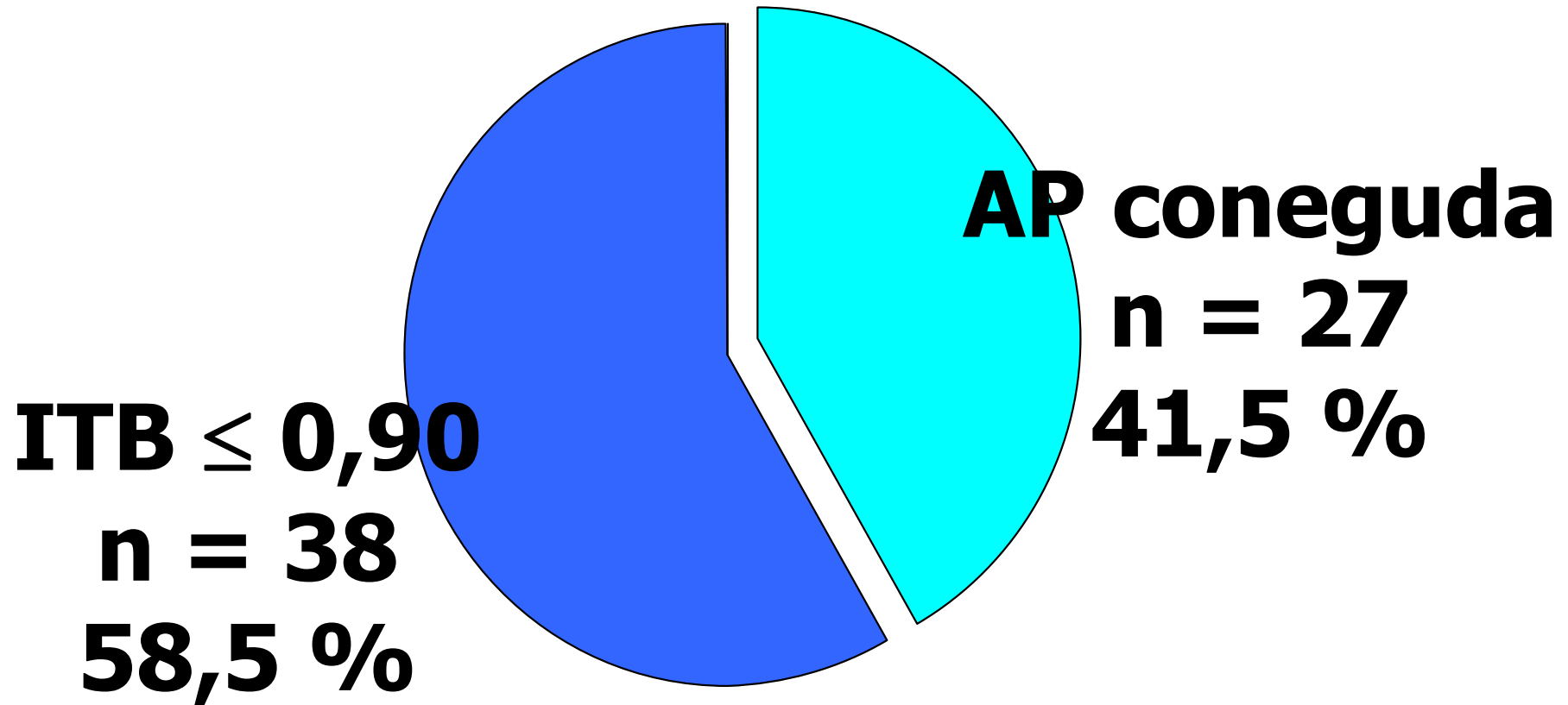
AP
n = 65
22,4%

ITB $\geq 1,25$
n = 20
6,9%

No AP
n = 204
70,5%

Resultats 1996 (II)

Resultats 1996 III: Anàlisi multivariant de regressió logística per a la variable depenent AP

Variable	B	DE	Wald	df	Sig	R	Exp (B)
Tabac	1,5741	0,3991	15,5546	1	0.0001	0,2365	4,8263
Edat	0.0822	0.0199	17,0856	1	0,0000	0,2495	1,0857
HTA	0,8711	0,3773	5,3296	1	0,0210	0,1173	2,3896
Tractam.	0,5056	0,2007	6,3456	1	0,0118	0,1339	1,6580
Constant.	-9,1866	1,6027	32,8561	1	0,0000		

Sensitivity and Specificity of the Ankle–Brachial Index to Predict Future Cardiovascular Outcomes

A Systematic Review

Anand V. Doobay, Sonia S. Anand

	S	E	RR (IC 95%)
CI	16,5	92,7	2,5 (1,4 – 4,4)
AVC	16	92,2	2,4 (1.7 – 3,4)
Mt total	31,2	88,9	5,6 (3,4 – 9,1)

Metanàlisi 9 estudis
n = 21.341

Doobay AV. Arterioscler Thromb Vasc Biol 2005; 25:1463-1469

The Framingham Study

n = 4.317 ☀️ 💧

Seguiment: 34 anys

Els diabètics amb claudicació intermitent presentaven un risc tres vegades superior de patir un esdeveniment cardiovascular

Development of New Peripheral Arterial Occlusive Disease in Patients With Type 2 Diabetes During a Mean Follow-Up of 11 Years

MILLA KALLIO, MD¹
CAROL FORSBLOM, MD²
PER-HENRIK GROOP, MD, DMSC²

LEIF GROOP, MD³
MAURI LEPÄNTALO, MD¹

n = 130 DM2

Criteria d'AP: ITB < 0,90. Simptomàtics + asimptomàtics

Prevalença d'AP = 16%

Seguiment 11 anys

Rip = 29 patients (22%)

Mortalitat patients amb AP 58%

Mortalitat patients sense AP 16%

P < 0,01

Peripheral Arterial Disease and Risk of Cardiac Death in Type 2 Diabetes

The Fremantle Diabetes Study

PAUL E. NORMAN, DS¹
WENDY A. DAVIS, PHD²

DAVID G. BRUCE, MD²
TIMOTHY M.E. DAVIS, DPHIL²

n = 531 DM2

Criteria d'AP: ITB $\leq$ 0,90 o història d'AP

Prevalença d'AP = 13,6%

Seguiment 11 anys

Rip x CI = 28%. Mortalitat pacients amb AP 50,7%
Mortalitat pacients sense AP 26%

Sensibilitat (ITB $\leq$ 0,90) 50,7% (IC 95% 42,2 – 59,2)

Especificitat del 74% (IC 95% 71,3 – 76,5)

RR 2,59 (IC 95% 2,38 – 2,80)

OBJECTIU

Valorar la relació entre la presència d'arteriopatia perifèrica asimptomàtica, diagnosticada únicament mitjançant el valor de l'Índex Turmell-Braç i morbimortalitat cardiovascular i total als 10 anys de seguiment en pacients diabètics tipus 2.

Pacients i mètodes

Disseny: estudi de cohorts prospectiu

Seguiment: 10 anys

Àmbit: atenció primària

Pacients: tots els DM2 que varen participar en l'estudi de 1996 i que no presentaven criteris de calcificació arterial.

Medicions: 1996 i 2002

A l'any 2006 revisió de les històries per conèixer els esdeveniments cardiovasculars mortals i no mortals

Morbimortalitat en el seguiment

- **Esdeveniment cardiovascular no mortal:** episodi ben documentat a l'història clínica d'angor, IAM o AVC isquèmic no mortal.
- **Mortalitat:**
  - a) cardiovasculars: IAM, AVC isquèmic, AP, mort sobtada
  - b) no cardiovasculars: la resta.

Anàlisi estadística

- **Anàlisi descriptiu bivariant** entre les característiques basals dels diabètics i el valor de l'ITB basal (normal o patològic) → t de Student o Chi-quadrat

- **Incidència acumulada**

- **Taxa** per 1.000 persones-any

- **Risc** (expressat com a Hazard Ratio)

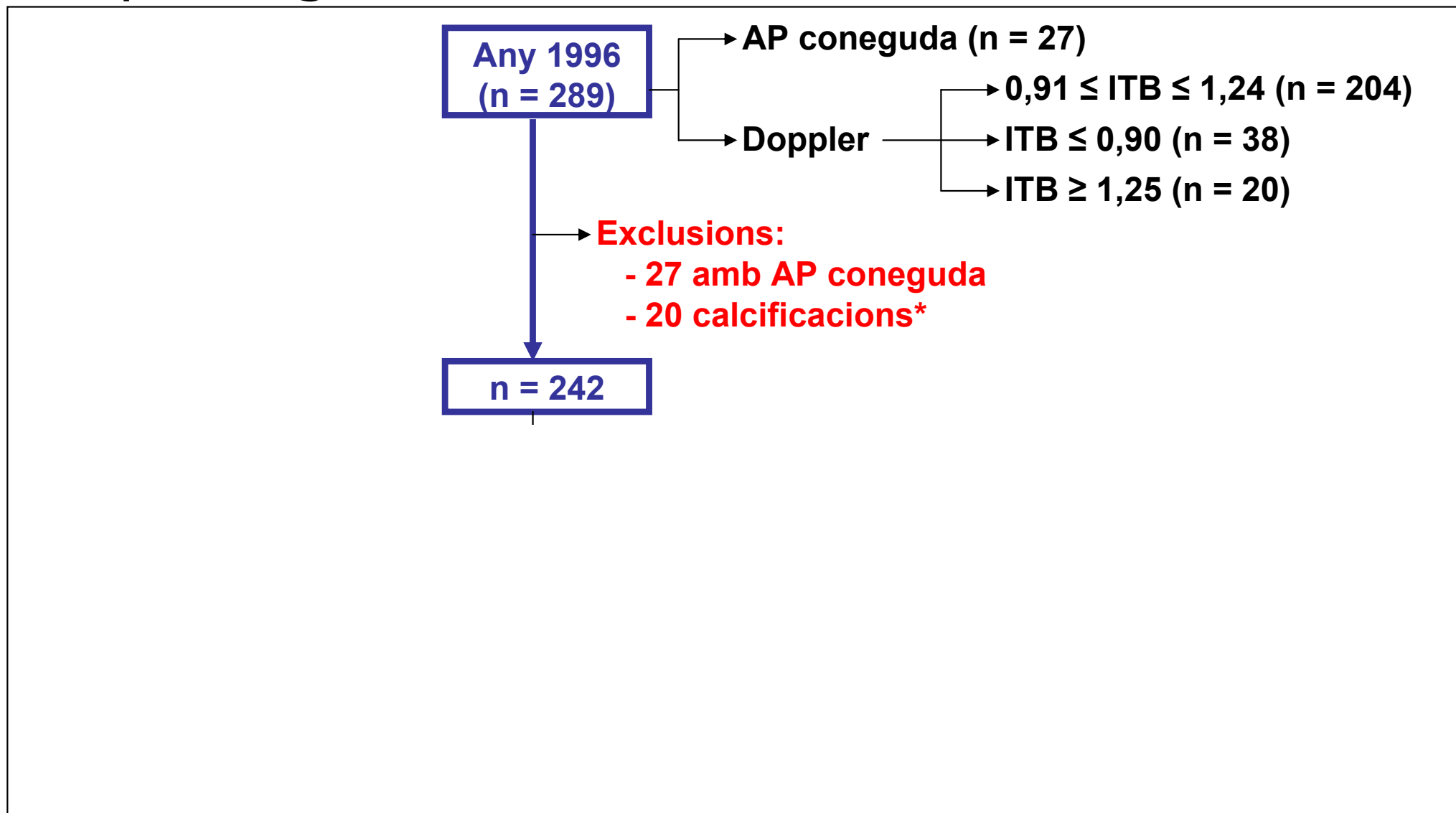
de mortalitat, morbiditat i morbimortalitat total i cardiovascular als 10 anys.

- **Corbes de probabilitat de supervivència** mitjançant l'anàlisi de Kaplan-Meier, diferenciant entre ITB basal normal i patològic.

Resultats (I)

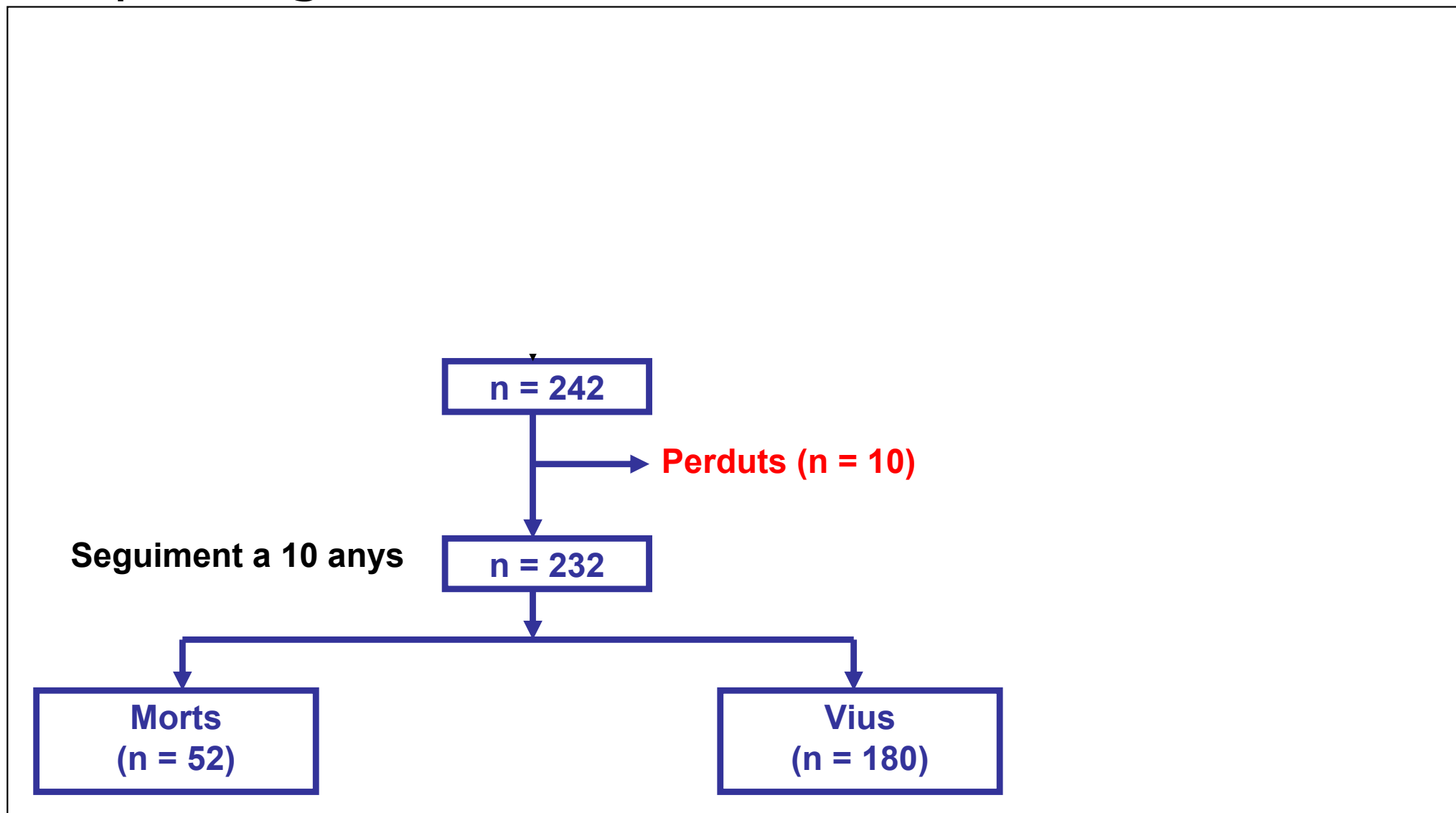
Esquema general de l'estudi

Els pacients amb un $ITB \geq 1,25$ es van excloure d'es d'un principi i durant tot el seguiment al no poder determinar si presentaven o no isquèmia arterial d'extremitats inferiors.

Resultats (I)

Esquema general de l'estudi

Els pacients amb un ITB $\geq 1,25$ es van excloure d'es d'un principi i durant tot el seguiment al no poder determinar si presentaven o no isquèmia arterial d'extremitats inferiors.

Resultats (II)

Característiques basals de la cohort de diabètics tipus 2 en funció de si presentaven o no un ITB patològic a l'inici de l'estudi (1996):

	ITB Basal		Total (n = 232)
	0,91 – 1,24 (n = 196)	≤ 0,90 (n = 36)	
Edat (de) *	64 (10)	71 (10)	65 (11)
Sexe (%)			
Homes	81 (41,3)	16 (44,4)	97 (41,8)
Dones	115 (58,7)	20 (55,6)	135 (58,2)
Anys d'evolució de la diabetis mellitus (iiq)	5 (2-10,5)	6 (2-16)	5 (2-11)
Tabaquisme (%)			
No fumador	135 (68,9)	22 (61,1)	157 (67,7)
Ex fumador	36 (18,4)	10 (27,8)	46 (19,8)
Fumador actiu	25 (12,8)	4 (11,1)	29 (12,5)
Hipertensió Arterial (%)	103 (52,5)	25 (69,4)	128 (55,2)
Dislipèmia (%)	152 (77,5)	29 (80,6)	181 (78,0)
Accident vasculocerebral (%)	8 (4,1)	4 (11,1)	12 (5,2)
Cardiopatia isquèmica (%)	20 (10,2)	6 (16,7)	26 (11,2)

* $p < 0,05$ al comparar entre els dos grups d'ITB

Resultats (III)

Incidència acumulada de mortalitat, morbiditat i morbimortalitat total i cardiovascular als 10 anys, n (%):

	ITB basal		Sensibilitat	Especificitat
	0,91 – 1,24 (n = 196)	≤ 0.90 (n = 36)		
Mortalitat				
Total*	33 (16,8)	19 (52,8)	36,5%	90,6%
Cardiovascular*	11 (5,6)	7 (19,4)	38,9%	90,6%
No Cardiovascular*	15 (7,6)	5 (13,9)	25,0%	90,6%
Causa desconeguda*	7 (3,6)	7 (19,4)		

* p<0,05 al comparar entre els dos grups d'ITB

Resultats (III)

Incidència acumulada de mortalitat, morbiditat i morbimortalitat total i cardiovascular als 10 anys, n (%):

	ITB basal		Sensibilitat	Especificitat
	0,91 – 1,24 (n = 196)	≤ 0.90 (n = 36)		
Mortalitat				
Total*	33 (16,8)	19 (52,8)	36,5%	90,6%
Cardiovascular*	11 (5,6)	7 (19,4)	38,9%	90,6%
No Cardiovascular*	15 (7,6)	5 (13,9)	25,0%	90,6%
Causa desconeguda*	7 (3,6)	7 (19,4)		
Morbiditat				
Accident vasculocerebral*	19 (9,7)	11 (30,6)	36,7%	87,6%
Cardiopatia isquèmica	22 (11,2)	3 (8,3)	12,0%	84,1%

* p<0,05 al comparar entre els dos grups d'ITB

Resultats (III)

Incidència acumulada de mortalitat, morbiditat i morbimortalitat total i cardiovascular als 10 anys, n (%):

	ITB basal		Sensibilitat	Especificitat
	0,91 – 1,24 (n = 196)	≤ 0.90 (n = 36)		
Mortalitat				
Total*	33 (16,8)	19 (52,8)	36,5%	90,6%
Cardiovascular*	11 (5,6)	7 (19,4)	38,9%	90,6%
No Cardiovascular*	15 (7,6)	5 (13,9)	25,0%	90,6%
Causa desconeguda*	7 (3,6)	7 (19,4)		
Morbiditat				
Accident vasculocerebral*	19 (9,7)	11 (30,6)	36,7%	87,6%
Cardiopatia isquèmica	22 (11,2)	3 (8,3)	12,0%	84,1%
Morbimortalitat				
Cardiovascular*	45 (23,0)	17 (47,2)	40,6%	88,5%
Accident vasculocerebral*	19 (9,7)	11 (30,6)	36,7%	87,6%
Cardiopatia isquèmica	22 (11,2)	3 (8,3)	12,0%	84,1%

* $p < 0,05$ al comparar entre els dos grups d'ITB

Resultats (III)

Incidència acumulada de mortalitat, morbiditat i morbimortalitat total i cardiovascular als 10 anys, n (%):

	ITB basal		Sensibilitat	Especificitat
	0,91 – 1,24 (n = 196)	≤ 0.90 (n = 36)		
Mortalitat				
Total*	33 (16,8)	19 (52,8)	36,5%	90,6%
Cardiovascular*	11 (5,6)	7 (19,4)	38,9%	90,6%
No Cardiovascular*	15 (7,6)	5 (13,9)	25,0%	90,6%
Causa desconeguda*	7 (3,6)	7 (19,4)		
Morbiditat				
Accident vasculocerebral*	19 (9,7)	11 (30,6)	36,7%	87,6%
Cardiopatia isquèmica	22 (11,2)	3 (8,3)	12,0%	84,1%
Morbimortalitat				
Cardiovascular*	45 (23,0)	17 (47,2)	40,6%	88,5%
Accident vasculocerebral*	19 (9,7)	11 (30,6)	36,7%	87,6%
Cardiopatia isquèmica	22 (11,2)	3 (8,3)	12,0%	84,1%

* $p < 0,05$ al comparar entre els dos grups d'ITB

Resultats (IV)

Taxa per 1.000 persones-any (IC 95%) de mortalitat, morbiditat i morbimortalitat total i cardiovascular als 10 anys:

	ITB basal	
	0,91 – 1,24 (n = 196)	≤ 0.90 (n = 36)
Mortalitat		
Total	17,7 (12,5-25,2)	67,6 (43,1-106,0)
Cardiovascular	5,7 (3,1-10,6)	24,9 (11,9-52,2)
No Cardiovascular	8,6 (5,2-14,2)	17,8 (7,4-42,7)

Resultats (IV)

Taxa per 1.000 persones-any (IC 95%) de mortalitat, morbiditat i morbimortalitat total i cardiovascular als 10 anys:

	ITB basal	
	0,91 – 1,24 (n = 196)	≤ 0.90 (n = 36)
Mortalitat		
Total	17,7 (12,5-25,2)	67,6 (43,1-106,0)
Cardiovascular	5,7 (3,1-10,6)	24,9 (11,9-52,2)
No Cardiovascular	8,6 (5,2-14,2)	17,8 (7,4-42,7)
Morbiditat		
Accident vasculocerebral	12,0 (7,6-18,8)	53,0 (29,3-95,7)
Cardiopatia isquèmica	13,9 (9,1-21,1)	14,4 (4,7-44,8)
Morbimortalitat		
Cardiovascular	27,8 (20,7-37,3)	81,9 (50,9-131,8)
Accident vasculocerebral	12,0 (7,6-18,8)	62,6 (36,4-107,9)
Cardiopatia isquèmica	15,8 (10,7-23,3)	19,3 (7,2-51,4)

Resultats (V)

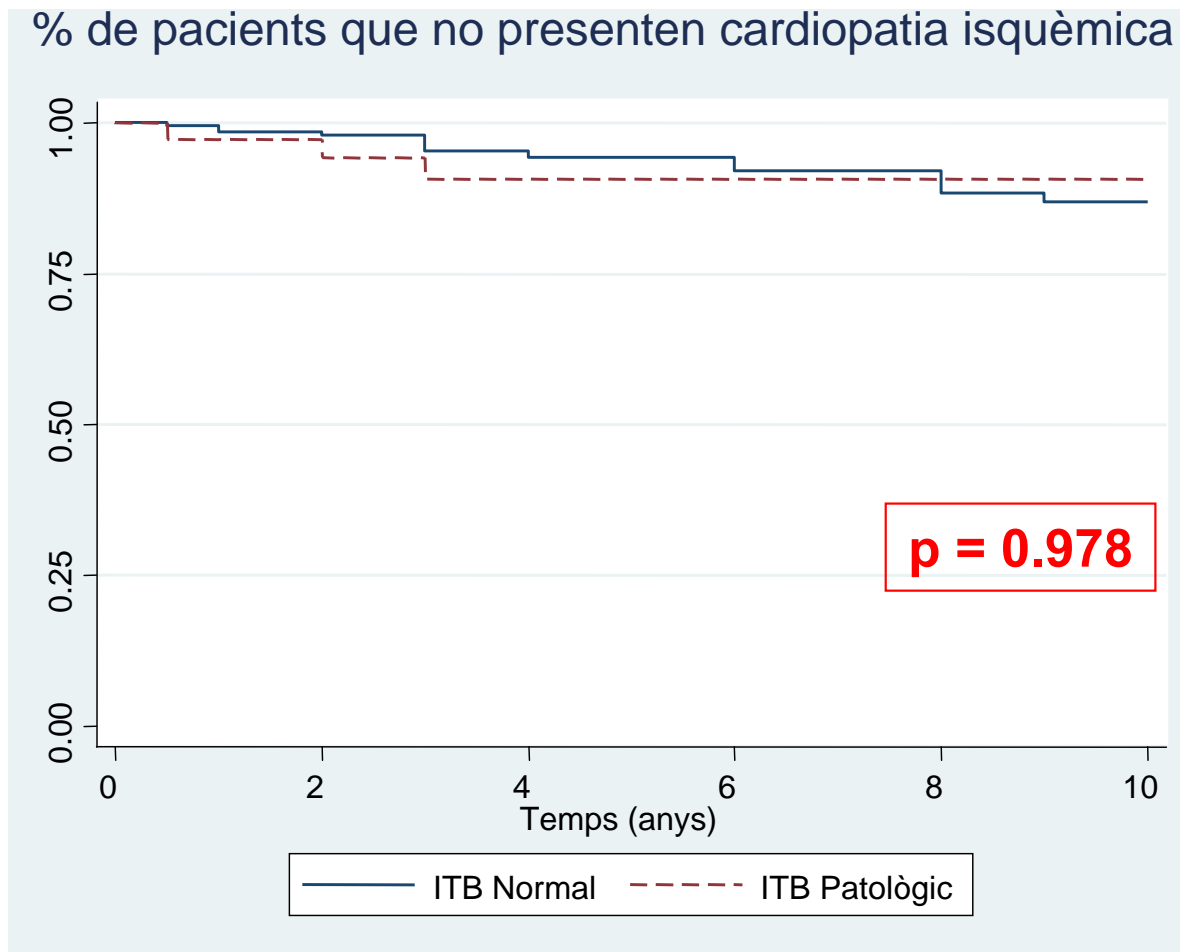
Risc de mortalitat, morbiditat i morbimortalitat total i cardiovascular als 10 anys:

	Hazard ratio (IC 95%)	p
Mortalitat		
Total	1,82 (0,98-3,41)	0,059
Cardiovascular	2,49 (0,85-7,30)	0,096
No Cardiovascular	0,89 (0,28-2,88)	0,854
Morbiditat		
Accident vasculocerebral*	3,14 (1,40-7,03)	0,005
Cardiopatia isquèmica	0,89 (0,25-3,10)	0,852
Morbimortalitat		
Cardiovascular*	2,31 (1,27-4,19)	0,006
Accident vasculocerebral*	3,47 (1,61-7,46)	0,001
Cardiopatia isquèmica	0,99 (0,33-2,96)	0,980

Model de Cox de riscos proporcionals multivariant ajustat per les següents variables basals: edat, sexe, anys d'evolució de la DM, tabaquisme, HTA, dislipèmia i presència de malaltia cardiovascular al 1996 (AVC i CI).

Resultats (VI)

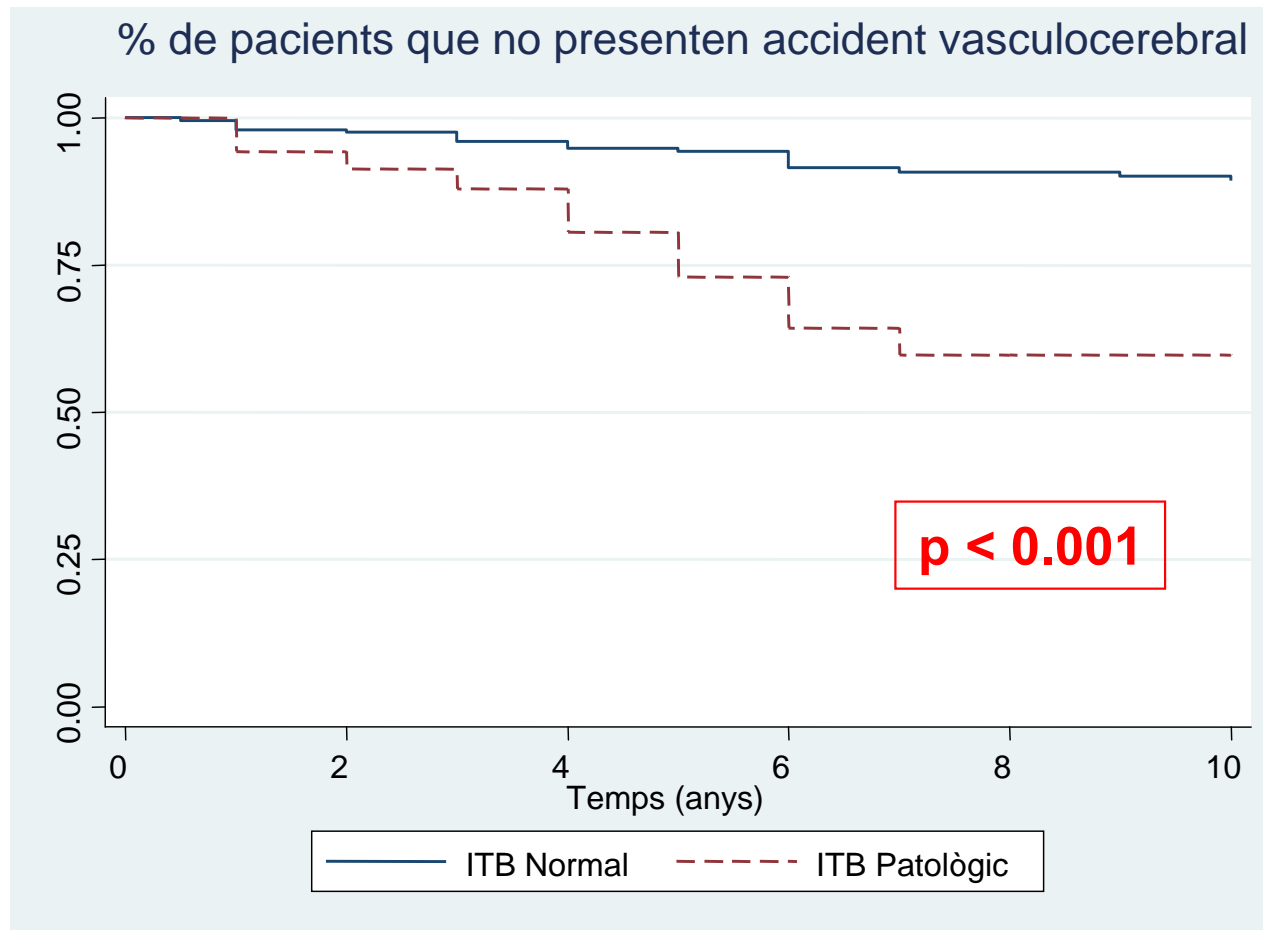
Corbes de probabilitat de supervivència Kaplan-Meier:

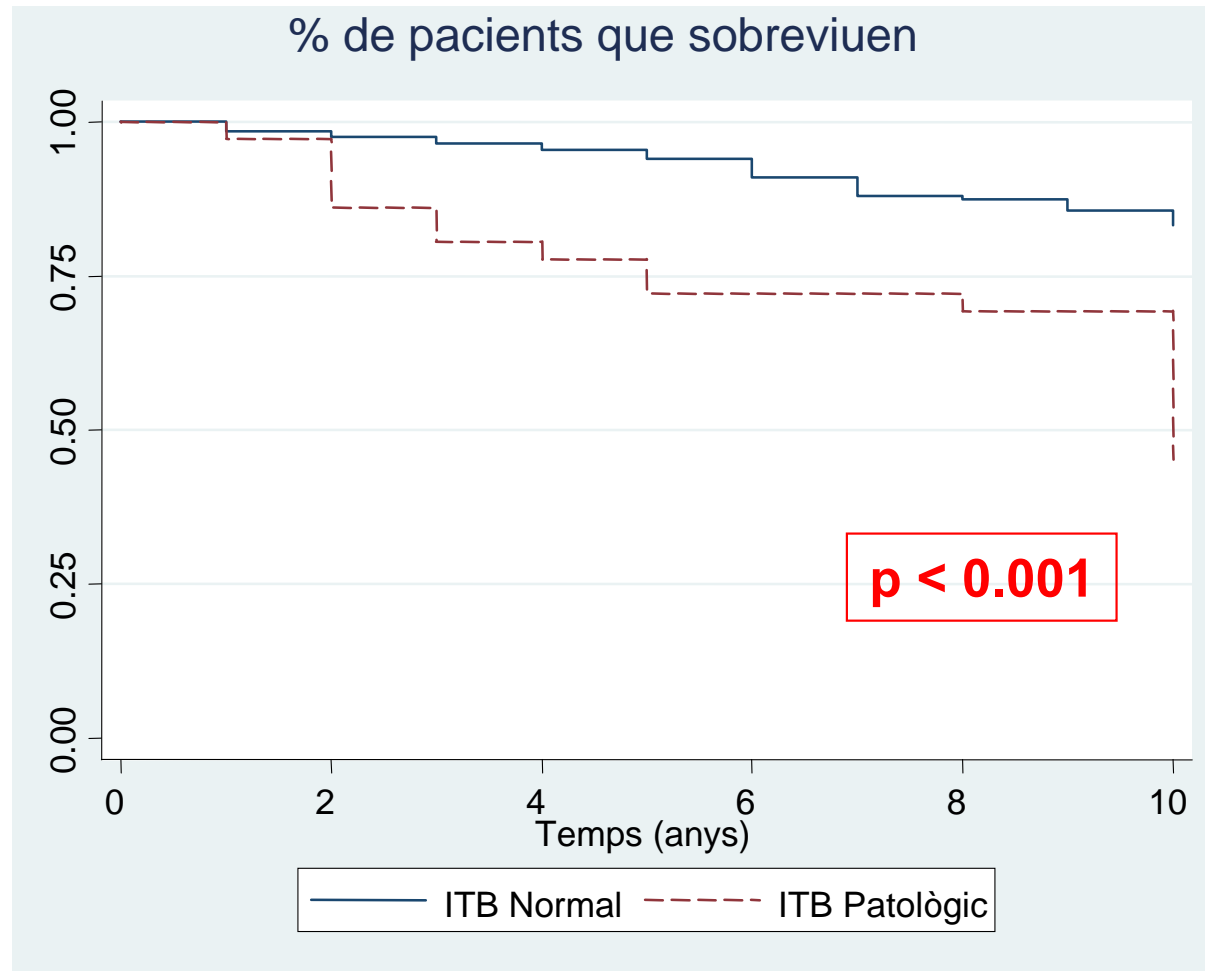
Resultats (VII)

Corbes de probabilitat de supervivència Kaplan-Meier:

Resultats (VIII)

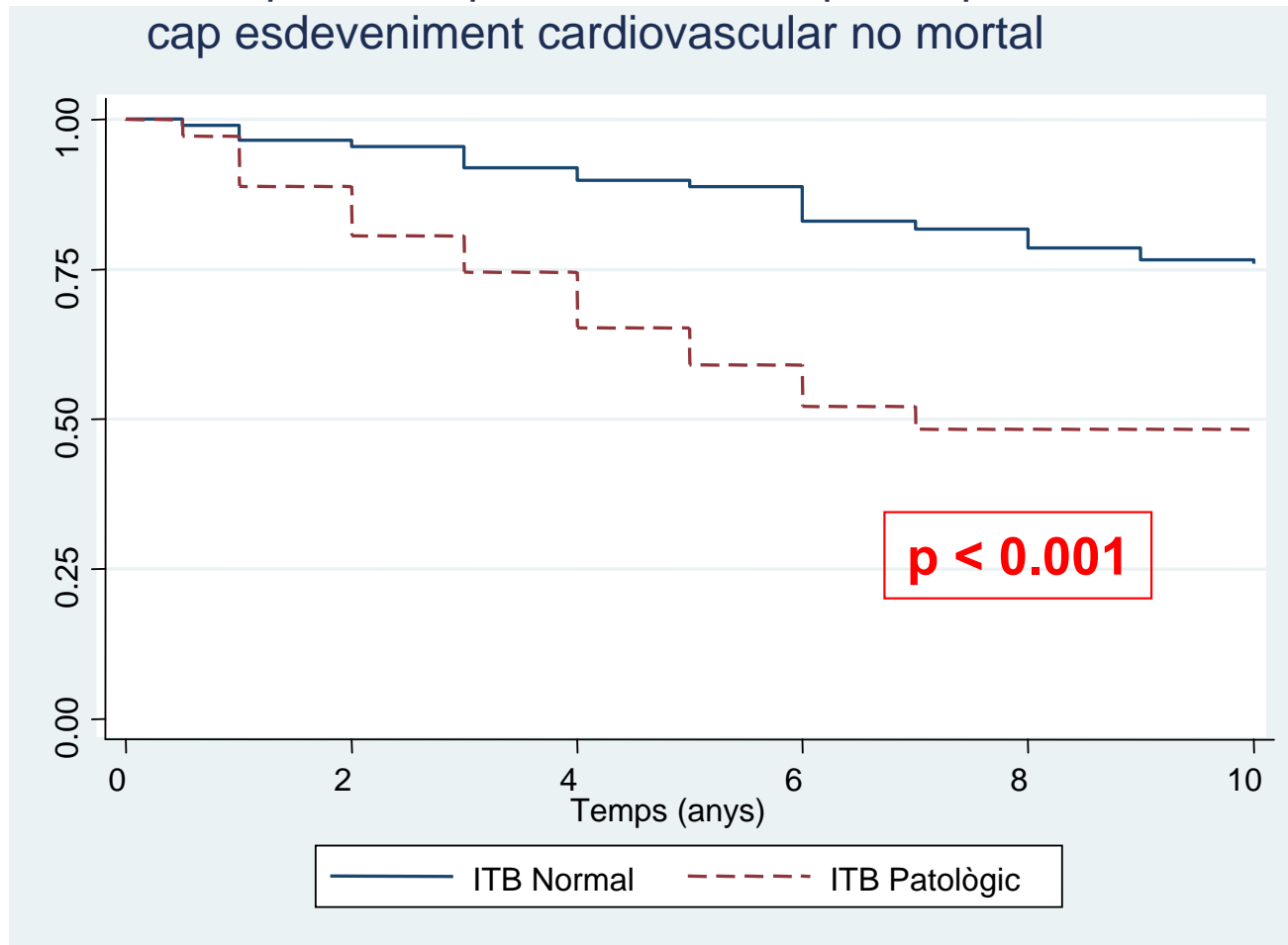
Corbes de probabilitat de supervivència Kaplan-Meier:

Resultats (IX)

Corbes de probabilitat de supervivència Kaplan-Meier:

% de pacients que sobreviuen i que no presenten cap esdeveniment cardiovascular no mortal

- Punts febles

- Punts forts

Conclusions

Els diabètics tipus 2 amb AP asimptomàtica diagnosticada únicament mitjançant el valor de l'ITB van presentar una major morbimortalitat cardiovascular i mortalitat total.

L' ITB pot ser un bon predictor de morbimortalitat en la diabetis mellitus tipus 2 i la seva determinació rutinària a les consultes permetria identificar als pacients amb un major risc cardiovascular.

Congrés
de l'Associació
Catalana de
Diabetis

26 i 27 de Març de 2009
World Trade Center
Barcelona

ACD
Editat per ASP

DEBE PROCURAR
ANDAR LO MÁS
POSIBLE...

LE JURO DOCTOR QUE
NO HAGO OTRA COSA

¿SEGURO?

SEGURO

Handwritten signature

Gràcies

JOAQUÍN TEBA

Original Article: Epidemiology

Is diabetes a coronary risk equivalent? Systematic review and meta-analysis

U. Bulugahapitiya, S. Siyambalapitiya, J. Sithole* and I. Idris

- estudis amb més de 100 pacients i amb més de 4 anys de seguiment
- estudis de cohort o observacionals amb *end points* que incloguessin els esdeveniments cardiovasculars mortals i no mortals
- amb dos grups de pacients: diabètics sense IAM i pacients no diabètics amb antecedents d'IAM
- dos revisors independents

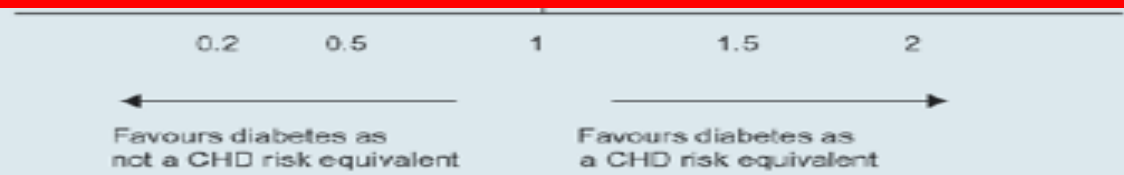
Bulugahapitiya U. Diabet Med 2009;26:142-148

13 estudis
 n = 45 108
 seguiment = 13,4 anys (5- 25)
 edat = 25 – 84 anys

Study	Diabetes alone (No. of MI/ No. of subjects)	Prior MI alone (No. of MI/ No. of subjects)	Odds ratio (95% CI)	Odds ratio (95% CI)	Year
Lee <i>et al.</i>	141/1460	59/283	0.41 (0.30 to 0.57)	0.41 (0.30 to 0.57)	2004
Evans <i>et al.</i>	113/1155	274/1347	0.42 (0.33 to 0.54)	0.42 (0.33 to 0.54)	2002

Els dtics SENSE antecedents d'IAM tenen un 43% menys de risc de desenvolupar esdeveniments CV, comparats amb els pacients NO dtics amb antecedents d'IAM

Random effects model odds ratio = 0.56 (0.53, 0.60)
 Fixed effects model odds ratio = 0.56 (0.53, 0.60)
 Test for heterogeneity $I^2 = 75.0\%$